

fritidsledarskolorna

FOLKHÖGSKOLOR I SAMVERKAN

Verksamhetsberättelse 2010 - 2011

1. Inledning

Det är dags att summera ytterligare ett verksamhetsår för organisationen Fritidsledarskolorna. Årsmötet 2010 på Vimmerby folkhögskola fattade beslut om en ny gemensam utbildningsplan som tålmodigt arbetats fram av medlemskolorna och styrelsen. Utarbetandet av nya lokala utbildningsplaner har därmed blivit medlemsskolornas stora arbetsuppgift under detta verksamhetsår.

De frågor som framförallt sysselsatt styrelsen under verksamhetsåret har varit FoU-verksamheten, det externa kontaktarbetet, information och uppföljning. Vi har också fortsatt vara aktiva, tillsammans med Folkbildningsrådet och RIO, i att bevaka processen kring ett nationellt kvalifikationsramverk, NQF, som i sin tur refererar till det europeiskt överenskomna EQF.

För att förtydliga och förankra våra utbildningar i relation till motsvarande utbildningar internationellt har vi under året, tillsammans med Malmö högskola, Högskolan i Vestfold, Norge, Reykjaviks universitet och organisationen Ung og Fri, Norge, lämnat in en ansökan om EU-medel för ett omfattande utvecklingsarbete i EQF-andan. Ansökan avlogs i sista instans, men vi har god förhoppning att en ny ansökan nästkommande verksamhetsår ska kunna leda till att vi får medel för detta spännande utvecklingsarbete.

Kontakterna med viktiga aktörer inom sektorn, inte minst Ungdomsstyrelsen, har konsoliderats i nätverket KID – kunskapsutveckling i dialog - och har resulterat i att Fritidsledarskolorna fått fortsatt ansvar för administrationen av forskning inom fritidsområdet och varit en av huvudarrangörerna för den stora konferensen ”Ungas mötesplatser”.

Styrelsen för Fritidsledarskolorna överlämnar härmed verksamhetsberättelsen för verksamhetsåret 2010 -2011.

2. Styrelsen

Styrelsen för Fritidsledarskolorna har under verksamhetsåret bestått av följande:

Ordförande	Hans-Åke Höber, Kristinehamns folkhögskola
Vice ordförande	Eva Gullstrand, Hvilans folkhögskola
Sekreterare	Ingrid Mänd, Viskadalens folkhögskola
Kassör	Per-Arne Höög, Jämshögs folkhögskola
Ledamöter	Lennart Hansson, Sigtuna folkhögskola
	Bibbi Björk Eriksson, Vimmerby folkhögskola
	Agneta Johansson, Ljungskile folkhögskola
	Jarmo Lithander, Kjesäters folkhögskola (t o m 15/8)
Adjungerad rektor	Ulla Venetvaara, Axevalla folkhögskola

Adjungerad ekonomihantering	Willy Brink
-----------------------------	-------------

Arvoderade tjänster:

Ordförande:	Hans-Åke Höber	10%
Projektsamordnare FoU	Bibbi Björk Eriksson	25%

2.1 Styrelsens arbete

Styrelsearbetet har huvudsakligen bestått i att:

- Upprätthålla det interna kontaktarbetet med medlemsskolorna
- Upprätthålla och utveckla det externa kontaktarbetet med bl. a Ungdomsstyrelsen, Fritidsforum och SKL
- Samordna och genomföra marknadsföringsinsatser och utveckla hemsidan,
- Leda och samordna arbetet med en ny utbildningsplan
- Förnya och utveckla Fritidsledarskolornas FoU - arbete,
- Strukturera styrelsearbetet, genomföra vårkonferensen samt förbereda årsmötet.

För att bereda styrelsens arbete samt att verkställa styrelsens beslut har, utöver arvodet som ledamot, Hans-Åke Höber avlönats på 10 % tjänst som arbetande ordförande under verksamhetsåret och Bibbi Björk Eriksson på 25 % tjänst, finansierad med medel från Ungdomsstyrelsen, som samordnare för FoU-samverkan. Föreningen har också köpt tjänster av Willy Brink för ekonomihantering.

2.2 Styrelsens möten

Styrelsen har sammanträtt vid följande tillfällen under verksamhetsåret:

2010: 11/11, 17/12

2011: 28/1, 17/3, 15-16/6, 16/9, samt 24/10

3. Föreningens inre arbete

3.1 Årsmötet

Fritidsledarskolornas årsmöte 2010 ägde rum 10-11 november på Vimmerby folkhögskola. Samtliga medlemsskolor var representerade.

Gästföreläsare var Lars Trägårdh, professor Ersta Sköndal högskola, Enheten för forskning om det civila samhället som redogjorde för **De ungas föreningsliv idag och i morgon:** det svenska civilsamhället i historisk och jämförande perspektiv. På kvällen hade skolan arrangerat en middag på Brygghuset, Åbro bryggeri där såväl miljön som trakteringen skapade hög stämning.

Det formella årsmötet dag 2 antog propositionen om en ny gemensam utbildningsplan. Styrelsen fick också i uppgift att ge tydligare direktiv till kvalitetsgrupperna om deras fortsatta uppdrag.

Årsmötet riktade ett särskilt tack till Vimmerby folkhögskola för gästfrihet och ett väl organiserat årsmöte.

3.2 Vårkonferensen

Vårkonferensen arrangerades på Kjesätters folkhögskola den 7-8 april 2011.

Huvudpunkten på konferensen var arbete med ny utbildningsplan. Deltagarna på konferensen arbetade i tvärgrupper med hur vår utbildningsplan kan relateras till NQF och därmed hur utbildningsmål kan anges i form av läroresultat. Föreläsning om och en guidad tur vid [Kvinnliga Medborgarskolan](#) vid Fogelstad också arrangerats av värdskolan.

Dramatiska besked att Kjesätters folkhögskola hotades av nedläggning lade en viss sordin på stämningen, men kollegorna på Kjesäter gjorde en strålande insats för att konferensen inte skulle påverkas av turbulensen på skolan.

3.3 Rektorsträffar

Medlemsskolornas rektorer har haft Ulla Venetvaara från Axevalla folkhögskola som adjungerad representant i styrelsen under verksamhetsåret. Försök att samla rektorerna till möte i anslutning till vårkonferensen misslyckades, då för få hade möjlighet att träffas just de dagarna. I stället genomfördes ett rektorsmöte på Örebro folkhögskola 4 oktober där sju skolor var representerade. På mötet samtalades om resurstilldelning och arbetsvillkor på fritidsledarutbildningarna, rektorsnätverkets kommunikation och information, behovet av vidare samverkan, arbetet med nya utbildningsplaner och uppdraget som rektorsrepresentant i styrelsen.

3.4 Nätverket för kvinnliga fritidsledarlärare

Fritidsledarskolornas kvinnliga lärare fortsätter sina årliga träffar med fortbildning och erfarenhetsutbyte. Årets konferens hölls i början av februari på Göteborgs folkhögskola och åtta av skolorna deltog med en eller två representanter. Dag 1 innehöll intressanta studiebesök: på *Agora*, ett projekt som drivs av Räddningsmissionen och är en mötesplats för kvinnor från hela världen, och *Frizonen Simone*, förening för unga tjejer, där det blev inspirerande workshops och samtal kring normkritisk pedagogik. Den andra dagen ägnades åt metodövningar, utbyte av erfarenheter och litteraturgenomgång.

I samband med planering av inriktning framöver beslöts, att nätverket skulle lämna in en projektansökan till Ungdomsstyrelsen för ett utökat internt metodarbete inom ramen för deras ”Organisationers interna arbete mot diskriminering”. Ansökan understöddes av Fritidsledarskolorna och lämnades in, men denna gång fick man tyvärr inga pengar.

Förslaget från nätverket att på årsmötet ha en dag extra för att få utrymme för en genusföreläsning och praktiska övningar i ämnet besvarades positivt av styrelsen, men det beslöts att hellre lägga in detta på vårens konferens

3.5 Fortbildning

Föreningen arrangerande en fortbildningsdag i att formulera ”learnings outcomes” 7 februari på Hvilans folkhögskola. Medverkade gjorde Åsa Lindberg-Sand från Lunds universitet. Ett 30-tal deltagare från 16 av medlemsskolorna deltog.

I oktober och november erbjöds fritidsledarskolornas lärare fortbildning i hbt-frågor genom en tvådagarskurs med en halv dags uppföljning. Kursen anordnades av Ungdomsstyrelsen tillsammans med Fritidsledarskolorna och hölls på Hagabergs och Valla folkhögskolor. Sammanlagt samlade kurstillfällena 24 deltagare.

4. FoU

Under året har Bibbi Björk Eriksson varit Fritidsledarskolornas representant i projektet KiD (Kunskapsutveckling i Dialog), ett partnerskap mellan Fritidsledarskolorna, Fritidsforum, Sveriges kommuner och landsting, Luleå tekniska universitet, Malmö högskola och FoU Väst Göteborg.

Genom de nationella företrädarna är syftet att förena det praktiska och teoretiska fältet och skapa ett flerårigt samarbete med en struktur som håller över tid.

Tillsammans med Malmö högskola har Fritidsledarskolorna påbörjat ett arbete med en EU-ansökan (Leonardo da Vinci, Livslångt lärande), för att arbeta med förstärkning av kopplingen mellan utbildning och praktik inom fritid- och ungdomsarbete i Norden. Hans-Åke Höber, Bibbi Björk Eriksson och Ewa Friman har arbetat med ansökan som skickades in till Programkontoret i Stockholm i februari 2011. I Bryssel ändrades förutsättningarna och

prioriteringarna för ansökan, vilken avslogs. Arbetet med samarbetsparterna på Island, i Norge och i Sverige fortgår och en ny ansökan är planerad.

5. Samarbete och kontaktarbete internt

Sekreteraren har ansvarat för att protokollen från styrelsemötena, så snart de justerats, lagts ut på föreningens konferens på First Class. Protokollen har också gjorts fylligare och mer informativa, så medlemsskolorna lättare ska kunna få inblick i styrelsens arbete.

Bengt Widman har arvoderats för att skapa och underhålla Fritidsledarskolornas hemsida och konferenser på First Class. Målet är där att både ge extern information till alla användare av folkbildningsnätet och ge intern information till medlemsskolorna. Där finns konferenser för spridning av nyheter och tillhandahållande av gemensamt material.

Vi har också fortsatt odla samarbetet med Folkbildningsrådet, SKL och RIO. Ordförande har en plats i FBR:s nätverk för kvalitetsansvariga.

6. Samarbete och kontaktarbete externt

6.1 Kontakt med Fritidsforum

Styrelsen har haft fortsatt samarbete med Fritidsforum.

I samarbetet i KID, *Kunskapsutveckling i dialog*, har parterna tillsammans den 16 mars 2011 anordnat ett forskarseminarium i Stockholm kring de förstudier som tagit fram inom projektet om policy, pedagogik samt ungas behov av mötesplatser. I april 2011 anordnade parterna en nätverksdialog för intresseorganisationer inom sektorn för att få feedback på parternas arbete samt föra diskussioner kring det fortsatta arbetet.

Den 12-13 maj 2011 anordnade parterna i KiD för andra året i rad en konferens i Malmö, *Om ungas mötesplatser*, med tema, *Ungas egen kraft*.

Bibbi Björk Eriksson representerade Fritidsledarskolorna som föreläsare på Fritidsforums och Jönköpings kommuns Kommunstrategisk nätverksträff den 10 oktober 2011 i Nässjö under rubriken, *Kunskapsbehov – bildning & akademiska studier?*

6.2 Kontakt med Ungdomsstyrelsen

Projektet, *Kunskapsutveckling i dialog* fortgår, vilket innebär att Fritidsledarskolorna kontinuerligt haft kontakt med Ungdomsstyrelsen under verksamhetsåret.

6.3 Övrigt kontaktarbete

Hans-Åke Höber och Bibbi Björk Eriksson besökte nätverket för BoF-programmets lärare, med många deltagare från hela landet, i Nässjö 4 maj och redogjorde för våra utbildningars upplägg och position i utbildningssystemet.

Agneta Johansson har upprättat kontakt med Föreningen för fritidsarbetare inom omsorgen, FOMS under året och vi hoppas utveckla samarbetet med dem.

7. Information och marknadsföring

- Annonsering via Studentum har fortsatt under året.
- Arbete med att uppdatera och mer levandegöra hemsidan arbetas det ständigt med. Vi har bytt ut bilder och försöker hålla sidan så aktuell som möjligt. Bland annat har samtliga fritidsledarskolor uppmanats att skicka in bilder till denna samt intressanta artiklar från olika tidskrifter
- Nytt material för medlemsskolorna som kan användas i informationssyfte har färdigställts under året.
- Många intresserade av fritidsledarutbildning hör av sig per mail via vår hemsida och dessa besvaras alltid snarast, alternativt vidareförmedlas till en berörd medlemsskola
- Mycket av vårt externa kontaktarbete innebär också marknadsföring av Fritidsledarskolorna och fritidsledarutbildningen.

8. Verksamhetsfrågor

8.1 Implementering av den nya gemensamma utbildningsplanen

Årsmötet 2010 beslutade att anta förslaget till ny gemensam utbildningsplan för fritidsledarutbildning i Sverige. Detta innebär att medlemsskolorna åtog sig uppgiften att utarbeta nya lokala utbildningsplaner utifrån de riktlinjer för lokal utbildningsplanering som anges i den gemensamma planen. Alla lokala utbildningsplaner ska ligga färdiga **1 mars 2012** i mappen Fritidsledarskolorna/personal/utbildningsplaner på Folkbildningsnätet, för att börja gälla höstterminen 2012.

Styrelsen har under det gångna verksamhetsåret haft i uppdrag att bevaka implementeringen av den nya utbildningsplanen och bidra till att understödja medlemsskolornas arbete. Detta har bland annat skett genom fortbildningsdagen kring ”learning outcomes” 7 februari.

8.2 Kvalitetsarbetet

Styrelsen beslutade att under 2011 inte genomföra en ny runda med självskattning utifrån vårt kvalitetscertifieringsinstrument, på grund av medlemsskolornas omfattande arbete med nya lokala utbildningsplaner. Samtidigt innebär framtagandet av nya lokala utbildningsplaner i sig ett intensivt kvalitetsarbete då vi vänder på varje sten och omprövar våra utbildningars innehåll och form. Kvalitativa mål, uttryckta i såväl den gemensamma som de lokala utbildningsplanernas skrivningar om syfte och mål med utbildningarna, ska omsättas i en högkvalitativ och ändamålsenlig verksamhet som möjligt. I och med detta granskas givetvis också kvaliteten i de ramfaktorer som begränsar eller möjliggör förverkligandet av målen.

Erfarenheterna att arbetet med nya lokala utbildningsplaner tar vi med oss in i verksamhetsåret 2011-2012 då en ny kvalitetsredovisning ska genomföras.

Utbytet mellan skolor i kvalitetsgrupper har också varit en viktig resurs för skolornas lokala utvecklingsarbete under året. Medlemsskolorna har varit organiserat i följande kvalitetsgrupper:

- 1 Jämshög, Markaryd, Värnamo, Eslöv och Hvilan
- 2 Axevalla, Viskadalen, Göteborg, Ljungskile och Vara;
- 3 Hagaberg, Lidingö, Birka, Vimmerby och Gamleby;
- 4 Karlskoga, Kristinehamn, Sigtuna och Örebro,
- 5 Kjesäter, Skarpnäck och Valla.

8.3 Vart tog de vägen?

Denna undersökning är genomförd för att ta reda på arbetssituationen för de kursdeltagare som lämnade fritidsledarutbildningarna 2010.

Under 2010 avslutade 254 (2009:337) studerande sin utbildning till fritidsledare och vid undersökningstillfället i januari 2011 som besvarades av 192 före detta studerande hade 77 % (75 %, 2010) anställning i någon omfattning. Bland de som erhöll utbildningsbevis hade hela 81 % (80 %, 2010) anställning medan motsvarande bland de som inte fick utbildningsbevis var endast 68 % (59 %, 2010).

Något större andel har i år fått anställning (2010:80 %). Även andelen arbetssökande (2010:5 %) har ökat medan andelen studerande (2010:12 %) minskat. Eftersom gruppen som avslutade studierna 2010 är 83 färre än året innan så är det så är det i faktiska tal i år endast 10 (2010:26) som är arbetssökande. Vidare till andra studier har gått 13 studerande mot 31 förra året.

Arbetsplats för de som hade anställning som kan betraktas som relevant för utbildningen domineras av kommunernas olika arbetsplatser. Hela 68 % (126 anställningar) av dem som besvarat enkäten, erhållit utbildningsbevis och har en för utbildningen relevant tjänst, arbetar inom kommuner. Detta är en något lägre andel än förra året (2009:81 %) vilket till viss del kan förklaras med att enkäten fått en ny utformning men t.ex. kriminalvård finns inte alls med bland årets arbetsgivare och studieförbund (2 st.) har placerats av informanterna i ”annat” tillsammans med Försvarmakten och Statens institutions styrelse (SIS)

58 av anställningarna är på 100 % och av dessa är 29 tillsvidareanställning. Det kanske inte är en imponerande siffra men tittar vi på alla anställningsformer så har hel 95 personer av den ovan angivna populationen fått en anställning på minst 60 %. En anställning som ger en lön att leva på och ”en fot inne” i systemet.

Det är obetydliga skillnader mellan könen utom när det gäller ”stiftelse” där männen i väsentligt större utsträckning än kvinnorna fått anställning.

Undersökningen visar på att fritidsledare får tillträde till nya arenor. Där nämns bl.a. fritidshem, simhallar, öppenvård, förskola, parklek, ungdomscafé och flera former av lägerledare. Här är det flest kvinnor som fått anställning.

Undersökningen visar att utbildningen antagit 67 % kvinnor och 33 % män. Om det beror på att fler kvinnor sökt eller om de haft bättre meriter vet vi inte då ansökningsstatistik delad på kön inte finns tillgänglig. Dock verkar det något svårare för män att erövra utbildningsbeviset. 81 % av kvinnorna och 68 % av männen klarade sina studier i sådan omfattning att de fick utbildningsbevis.

8.4 Rekrytering och antagning

1. Antalet ansökningar

Ansökningsantalet är efterfrågat i april månad efter det att ansökningstiden den 15 april passerats. Fr.o.m. 2007 har även en mätning skett per den 1 sept. då ansökningar till fritidsledarutbildningen fortsätter att inkomma även om ansökningstiden utgått. För året 2011 inkom totalt 150 ansökningar efter 15 april.

Inför läsåret 2011/2012 gjorde 21 skolor intagning. (Kjesäter upphört). Antalet ansökningar till dessa skolor uppgick i april månad till 1122, (medel: 53,4 per skola), och i septembermätningen till 1272, (medel: 60,6 per skola).

Antalet ansökningar detta år har gått ned något totalt främst beroende på Kjesäters nedläggning, men i medeltal ser det i stort ut som föregående år.. För jämförelse med tidigare år se nedanstående tabell.

Antalet ansökningar 2001-2011

År	Ansökningar	Medel	Antal skolor
2001	1121	37,4	30*
2002	967	32,3	30**
2003	902	33,4	27
2004	919	34,0	27
2005	1030	39,6	26
2006	902	37,5	24***
2007 april	864	39,2	22
2007 sept.	1118	50,8	22
2008 april	641	31	21
2008 sept.	835	39,7	21
2009 april	1105	50,2	22
2009 sept.	1350	61,3	22
2010 april	1052	50	21***
2010 sept.	1302	59	22
2011 april	1122	53,4	21

2011 sept.	1272	60,6	21
------------	------	------	----

* uppgift från en två skolor saknas

** tre av dessa skolor startade ej åk.1 till hösten

*** uppgift från en skola saknas

2. Antalet deltagare (september)

Antalet deltagare vid de 21 skolor som antog elever till läsåret 2011/2012 uppgick i september månad till 362 i åk.1 och till 367 i åk.2, (varav Göteborg har en grupp i åk.3 med 23 deltagare). Det totala antalet kursdeltagare uppgick till 729 vilket innebär ett medeltal på 33,1 per skola.

Antalet deltagare 2001-2011

År	Antal Delt.	Antal skolor	Medel	Åk.1	Antal skolor	Medel	Åk.2	Antal skolor	Medel
2001	1035	33	31,3	528	32	16,5	507	33	15,4
2002	933	32	29,2	460	27	17,0	473	32	14,8
2003	834	27	30,9	453	27	16,8	381	26	14,6
2004	872	27	32,3	468	27	17,3	404	27	15,0
2005	842	27	31,2	432	26	16,6	410	27	15,2
2006	749	25	30,0	374	25	15,0	375	25	15,0
2007	712	23	31,0	359	22	16,3	353	23	15,3
2008	644	22*	29,2	319	22*	14,5	325	22*	14,7
2009	690	22	31,4	410	22	18,6	280	22	12,7
2010	758	22	34,4	392	22	17,8	366	22	16,6
2011	729*	22	33,1	362	21	17,2	367	22*	16,7

*Här ingår för Göteborgs fhsk antal kursdeltagare i åk. 2 resp. åk.3

9. Slutord

Årets julklapp var en ny gemensam utbildningsplan. Processen med att utveckla denna har inneburit att vi tillsammans genomlyst våra utbildningar på ett genomgripande sätt. Vi har lärt oss mycket nytt – om EQF, ”learning outcomes” och att tänka bakifrån och fram.

Vi har heller aldrig tidigare haft ett så omfattande samarbete med tunga aktörer inom vårt intresseområde. Nätverket ”Kunskapsutveckling i dialog” ger hopp om att fritidsfrågorna med samordnade krafter ska ges en stärkt position inom utbildning och forskning.

Som grädde på moset har ett samnordiskt EU-projekt med syftet att utveckla kopplingen mellan utbildning och praxis initierats. Folkbildning och akademi ska här mötas på ett öppet och konstruktivt sätt för att tillsammans utveckla utbildningen av fritidsledare i Sverige, i Norge och på Island. Och vår förening är motorn i processen!

Med detta gedigna arbete vi genomfört och den samlade styrka vi har i en gemensam organisation, så står vi även väl rustade för att fortsätta hävda vår ställning internt och externt.

Tyvärr har en av våra medlemsskolor, Kjesäters folkhögskola, beslutat att lägga ner sin verksamhet. Vi tackar Kjesäter och deras engagerade fritidsledarlärare för tiden de delat med oss och beklagar Svenska scoutförbundets beslut. Övriga 21 medlemsskolor tycks stabila och vi vill tro och hoppas att våra gemensamma krafttag för att stärka våra utbildningar internt och externt bidragit till att vi står starkare rustade än på länge.

Inget tyder på att nästa verksamhetsår blir mindre spännande och utmanande. Vi vill tacka medlemsskolorna för ett stort engagemang i arbetet lokalt och i kvalitetsgrupperna under året. Organisationens styrka är aldrig större än vad medlemmarna gör den till. Vi är övertygade om att det är endast genom att samarbeta, och ha tillit till både organisationen och varje skolas enskilda insatser, som vi kan fortsätta att vara ledande inom vårt område.

Med detta tackar styrelsen för det förtroende vi haft att leda föreningen under verksamhetsåret.

Fritidsledarskolornas styrelse i november 2011

Hans-Åke Höber

Eva Gullstrand

Agneta Johansson

Bibbi Björk Eriksson

Per-Arne Höög

Ingrid Mänd

Jarmo Lithander

Lennart Hansson

Ulla Venetvaara